

Usnadnění používání finančních informací pro účely boje proti závažné trestné činnosti

Informační podklad k návrhu směrnice o stanovení pravidel usnadňujících používání finančních a dalších informací k prevenci, odhalování, vyšetřování či stíhání určitých trestných činů

Podklad k dokumentu Rady č. 8411/18
červen 2018
zpracovala: Eva Sochorová

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad:..... 3
- Stanovisko vlády ČR: 4
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 4
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 5

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Usnadnění používání finančních informací pro účely boje proti závažné trestné činnosti	Typ řady: interní
Zpracovala: Sochorová, E.	První vydání řady: říjen 2004
Číslo: Podklad k dokumentu č. 8411/18	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Datum: červen 2018	Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
Finanční informace; bankovní účty; trestná činnost; stíhání; vyšetřování; přístup k informacím	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

NÁVRH SMĚRNICE

Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o stanovení pravidel usnadňujících používání finančních a dalších informací k prevenci, odhalování, vyšetřování či stíhání určitých trestných činů a o zrušení rozhodnutí Rady 2000/642/SVV KOM(2018) 213 v konečném znění, kód Rady 8411/18
Interinstitucionální spis 2018/0105/COD

- **Právní základ:**
Článek 87 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie.
- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**
27. 4. 2018
- **Procedura:**
Řádný legislativní postup.
- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**
Datované dnem 25. května 2018, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 29. května 2018 prostřednictvím systému ISAP.
- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**
Bude doplněno na základě projednání ve VEZ.
- **Odůvodnění a předmět:**
V rámci agendy bezpečnosti unie Evropská komise v dubnu 2018 představila balíček protiteroristických opatření, mezi která spadá také návrh směrnice o pravidlech pro usnadnění využívání finančních a jiných informací pro účely prevence, odhalování, vyšetřování a stíhání některých trestných činů. Komise uvádí, že mechanismy pro přístup k finančním informacím jsou velmi pomalé ve srovnání s rychlostí, jakou lze finanční prostředky převádět, což brání potírání a vyšetřování trestné činnosti. Pátá směrnice o boji proti praní peněz, která má být implementována do právních řádů členských států do 18-ti měsíců od vstupu v platnost v červenci tohoto roku, zavádí povinné vytvoření národních centralizovaných registrů bankovních účtů a systémů vyhledávání dat ve všech členských státech. Povinnosti z této páté směrnice se týkají hospodářských subjektů, podniků a odborníků. Komise proto předkládá tento návrh, aby umožnil přímý přístup k finančním informacím orgánům příslušným pro prevenci, odhalování, vyšetřování či stíhání trestných činů. V současnosti tyto orgány zasílají finančním institucím plošné žádosti o informace, což vede k významným prodlením a představuje administrativní zátěž pro finanční instituce, která by se díky předkládanému návrhu měla zmírnit. Návrh také obsahuje opatření pro usnadnění přístupu finančních zpravodajských jednotek k informacím v oblasti vymáhání práva a zjednodušení spolupráce mezi finančními zpravodajskými jednotkami.
- **Obsah a dopad:**
Návrh směrnice stanoví rámec pro:
 - *přístup příslušných orgánů k informacím o bankovních účtech*

Návrh směrnice umožňuje určeným donucovacím orgánům a úřadům pro vyhledávání majetku z trestné činnosti přímý přístup k finančním informacím a informacím o bankovních účtech, a to

přímo a okamžitě, jež jsou součástí vnitrostátních centralizovaných registrů bankovních účtů a systémů pro vyhledávání údajů zřízených podle směrnice o boji proti praní peněz. Přístup by měl být umožněn v jednotlivých případech pro účely plnění jejich úkolů k prevenci, odhalování, vyšetřování nebo stíháním závažného trestného činu. Členské státy by také měly přístup a vyhledávání příslušných orgánů monitorovat a uchovávat protokoly o každém přístupu.

Členské státy by měly určit, které příslušné orgány budou mít přístup k národním centralizovaným registrům bankovních účtů a budou mít právo v nich vyhledávat a také požadovat a dostávat informace. Tyto orgány pak budou zveřejněny v Úředním věstníku EU.

- *výměnu údajů mezi příslušnými orgány a finančními zpravodajskými jednotkami a mezi jednotkami navzájem*

Je stanovena povinnost národních finančních zpravodajských jednotek odpovídat na žádosti o finanční informace nebo finanční analýzu určenými příslušnými orgány a povinnost určených příslušných orgánů odpovědět na žádost o informace v oblasti prosazování práva vydané finančními zpravodajskými jednotkami. Návrh také upravuje výměnu informací mezi finančními zpravodajskými jednotkami v různých členských státech a stanoví lhůty pro odpověď (do tří dnů s výjimečným prodloužením o 10 dní) a požadavek na zabezpečení komunikace.

- *přístup Europolu k informacím o bankovních účtech*

Europol má nepřímý přístup k informacím o bankovních účtech na základě žádosti národní jednotky Europolu zaslané finanční zpravodajské jednotce

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda ČR obecně vítá posílení přístupu orgánů vyšetřujících závažnou trestnou činnost k finančním informacím a posílení spolupráce mezi příslušnými orgány. ČR se však domnívá, že je třeba nejprve zřídit centrální registry účtů podle novely směrnice o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu (5. AMLD¹), která vstoupí v platnost v červnu tohoto roku. ČR by namísto toho uvítala podporu Komise v oblasti operativní spolupráce formou podpory vytváření sítí specializovaných jednotek a jejich přeshraniční spolupráce. **ČR upozorňuje na to, že Komise návrh směrnice dostatečně nekonzultovala, a považuje návrh za nesystémový a trpící vadami. ČR proto bude požadovat stažení návrhu a jeho zásadní přepracování.**

Dopad na státní rozpočet a právní řád ČR:

V souvislosti s přijetím směrnice lze očekávat dopad na státní rozpočet v souvislosti s personálním a technickým posílením Finančního analytického úřadu a úpravou systému centrální evidence účtů. Za účelem transpozice této směrnice bude nutné novelizovat zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu a zákon č. 300/2016 Sb., o centrální evidenci účtů.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

V Evropském parlamentu byl návrh nařízení přidělen Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (LIBE) a 4. června 2018 byl dokumentu přidělen zpravodaj Emil Radev (EPP). V současné době se očekává usnesení výboru. Datum projednání na plénu není doposud stanoveno. V Radě bylo dne 17. května 2018 zahájeno projednávání na pracovní skupině pro vymáhání práva.

¹ Anti-Money Laundering Directive

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 20. 6. 2018 a usnesením č. 114 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

1. **bere na vědomí** návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o stanovení pravidel usnadňujících používání finančních a dalších informací k prevenci, odhalování, vyšetřování či stíhání určitých trestných činů a o zrušení rozhodnutí Rady 2000/642/SVV a rámcovou pozici vlády ČR k němu;
2. **považuje za nutné** nejprve plně implementovat stávající legislativu a legislativu, která bude v nejbližší době přijata, po určitou dobu monitorovat dopady této legislativy a poté vyhodnotit její provádění. Teprve v případě, že stávající právní úprava nepovede ke zlepšení spolupráce, lze přemýšlet o dalších krocích;
3. **žádá vládu ČR**, aby jej informovala o dalším projednávání tohoto návrhu v Radě a jejích přípravných orgánech a o postoji, jaký při tomto projednávání zaujme.